Cuntas Leithreasa 2024

Vóta 2

Roinn an Taoisigh

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 2, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh gach bliain.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an méid a caitheadh sa bhliain dar críoch 31 Nollaig 2024 ar thuarastail agus ar chostais Roinn an Taoisigh, lena n-áirítear seirbhísí áirithe atá faoi riaradh na Roinne, agus ar dheontais a íoc.

Cuirtear toradh caiteachais i gcomparáid leis na suimeanna a dheonaigh Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa 2024, lena n-áirítear an tsuim a d’fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí i gcabhair caiteachais don bhliain.

Dlitear barrachas de €4.446 milliún a gheilleadh don Státchiste.

Is cuid den chuntas an ráiteas ar bheartais agus ar phrionsabail chuntasaíochta agus nótaí 1 go 6.

Ráiteas ar Bheartais agus Prionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na beartais agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta maidir le cuntais leithreasuithe a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe i gciorclán 20 de 2024, i bhfeidhm in ullmhú an chuntais. Áirítear leis seo cur i bhfeidhm roinnt Caighdeán Cuntasaíochta an Rialtais Láir (CGAS) a tháinig i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2024.

Dímheas

Déantar dímheas reádmhaoine, fearais agus trealaimh agus amúchadh sócmhainní doláimhsithe a ríomh agus a mhuirearú i gcomhréir le CGAS 17 agus CGAS 31 faoi seach.

Is iad seo a leanas na saolréanna úsáideacha agus na rátaí gaolmhara dímheasa/amúchta ar mhóraicmí sócmhainní:

Aicme sócmhainní	*ráta dímheasa/amúchta*
Trealamh oifige agus TF	20% thar 5 bliana
Troscán agus feistis	10% thar 10 mbliana
Mórchórais bogearraí oibriúcháin TF	10% thar 10 mbliana
Bogearraí faighte/forbartha	Amúchta thar shaolré úsáideach na sócmhainne

Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe airgeadais inmhéanaigh

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm as cinntiú go ndéantar córas éifeachtach rialaithe airgeadais inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú ag an Roinn.

Déantar an fhreagracht seo a chleachtadh i gcomhthéacs na n-acmhainní sin atá ar fáil dom féin agus i gcomhthéacs mo chuid dualgas féin mar Ard-Rúnaí. Ní féidir le haon chóras rialaithe airgeadais inmheánaigh ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú iomlán a sholáthar go ndéantar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart, agus go ndéantar earráidí ábhartha nó neamhrialtachtaí a chosc nó a bhrath go tráthúil chomh maith. Is próiseas leanúnach é an córas rialuithe airgeadais inmheánacha a chothabháil agus bíonn an córas agus a éifeachtúlacht faoi shíor-athbhreithniú.

Seirbhísí comhroinnte

Soláthraíonn an tIonad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais i gCill Airne, atá mar chuid den Roinn Dlí agus Cirt, próiseáil idirbheart airgeadais ar bhonn seirbhísí comhroinnte. Tá mo fhreagrachtaí comhlíonta agam maidir le riachtanais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhíse idir Roinn an Taoisigh agus an tIonad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais chun an tseirbhís chomhroinnte seo a sholáthar.

Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam maidir le riachtanais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhíse idir an Roinn seo agus Oifig Náisiúnta na Seirbhísí Comhroinnte maidir le hacmhainní daonna agus seirbhísí comhroinnte párolla a sholáthar.

Braithim ar litreacha dearbhaithe ó Oifigigh Chuntasaíochta na Seirbhísí Comhroinnte Náisiúnta agus ón Ionad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais, Cill Áirne go bhfeidhmítear na rialuithe cuí chun seirbhísí comhroinnte a sholáthar do Roinn an Taoisigh.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ag an leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe curtha ar bun ar gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomh ceartaitheach iomchuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm maidir le mo fhreagrachtaí a chomhlíonadh maidir leis an gcóras inmheánach rialaithe airgeadais.
- Tá nósanna imeachta maidir le príomhphróisis ghnó doiciméadaithe.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta.

- Tá córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a choinníonn an bhainistíocht shinsearach faoi athbhreithniú.
- Déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla a léiríonn feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí.
- Tá córas bainistíochta riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn.
- Tá córais atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú.
- Tá treoirlínte rialaithe infheistíochta caipitil iomchuí agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.

Iniúchadh Inmheánach agus Coiste Iniúchóireachta

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairte scríofa atá faofa agam. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar na rioscaí airgeadais a bhfuil an Roinn nochta dóibh agus tá a pleananna iniúchta inmheánaigh bliantúla, arna bhfaofa i gcomhpháirt agam agus ag an gCoiste Iniúchóireachta, bunaithe ar an anailís seo. Tá sé mar aidhm ag na pleananna seo na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Déanann mise agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúchta inmheánaigh. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go leantar de na tuarascálacha ar an bhfeidhm iniúchta inmheánaigh.

Soláthar

Cinntíonn an Roinn go ndírítear go cuí ar dhea-chleachtas soláthair i mbronnadh na gconarthaí go léir agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte ábhartha go léir. B'ionann an caiteachas ar earraí, agus ar sheirbhísí gairmiúla agus eile ar chonradh agus €11.164 milliún san iomlán in 2024.

Tá sonraí curtha ar fáil ag an Roinn faoi chonradh neamhiomaíoch amháin de bhreis ar €25,000 sa tuairisceán bliantúil maidir le ciorclán 40/2002 chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh le rialacha soláthair

Chomhlíon an Roinn na treoirlínte cé is moite de chonradh amháin de bhreis ar €25,000 (gan CBL san áireamh) arbh fhiú €46,942 é (gan CBL san áireamh).

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an Roinn a shainaithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na bearta bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, chun iad a mhaolú.

Tá clár riosca i bhfeidhm ina sainaithnítear na príomhrioscaí atá roimh an Roinn agus sainaithníodh, measúnaíodh agus grádaíodh iad de réir a dtábhachta. Déantar an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú i gcomhairle le bainistíocht shinsearach na Roinne. Úsáidtear toradh na measúnuithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha.

Sonraíonn an clár riosca na rialuithe agus na gníomhaíochtaí is gá chun rioscaí agus freagracht as oibriú rialuithe a shanntar d'aonaid ghnó ar leith a mhaolú.

Is buanmhír í bainistíocht riosca ar chlár oibre Choiste Iniúchóireachta na Roinne freisin.

Tá an próiseas Measúnaithe Riosca Náisiúnta bliantúil, arna mhaoirsiú ag Roinn an Taoisigh, i bhfeidhm freisin agus tugann sé deis rioscaí suntasacha a d'fhéadfadh teacht chun cinn d'Éirinn sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma a aithint agus a phlé. Leagtar amach sa Mheasúnú Náisiúnta Riosca na rioscaí geopholaitiúil, eacnamaíocha, sóisialta, comhshaoil agus teicneolaíochta is suntasaí atá roimh an tír. Foilsíodh an Measúnú Riosca Náisiúnta is déanaí in 2024.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Choiste Comhairleach Bainistíochta, i gcás inarb ábhartha, ar bhealach tráthúil. Dearbhaím gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus go bhfuil próisis curtha i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomh-rialuithe sin agus chun aon easnaimh aitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtúlacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe airgeadais inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus ar an mbainistíocht shinsearach laistigh den Roinn atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe airgeadais inmheánaigh.

Saincheisteanna rialaithe airgeadais inmheánacha

Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú airgeadais inmheánach i ndáil le 2024 a éilíonn nochtadh sa chuntas leithreasa.

John Callinan
Oifigeach Cuntasaíochta
Roinn an Taoisigh

28 Márta 2025

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Tuarascáil lena cur faoi bhráid Dháil Éireann

Vóta 2 Roinn an Taoisigh
Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 2 Roinn an Taoisigh don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 2 Roinn an Taoisigh don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar Roinn an Taoisigh agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Níl aon rud le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus MacCárthaigh
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

29 Lunasa 2025

Aguisín le tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as an méid seo a leanas

- an cuntas leithreasa a ullmhú i gcomhréir le halt 22 den Exchequer and Audit Departments Act, 1866
- a áirithiú go mbeidh an cuntas leithreasa i gcomhréir le ceanglais na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin agus le hordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.
- rialtacht na n idirbheart a áirithiú, agus
- cibé rialú inmheánach a chur chun feidhme a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun ullmhú an chuntais leithreasa a chumasú, saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993 iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa agus tuairisciú air sin do Dháil Éireann á rá cibé acu, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair i gceart sa chuntas.

Is é an cuspóir atá agam agus an t iniúchadh á dhéanamh dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha de dheasca calaoise nó earráide. Tá dearbhú réasúnach ina ardleibhéal dearbhaithe, ach ní ráthaíocht atá ann go mbraithfear le hiniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta míráiteas ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Is féidir le míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, ar bhonn aonair nó ar an gcomhiomlán, go bhféadfaí a mheas le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, feidhmím breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Ar an dóigh sin,

- Sainaithním na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a thabhairt ar an gcuntas leithreasa, agus déanaim measúnú air sin, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrach do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí chun bonn a sholáthar le mo tuairim. Tá riosca níos mó ag baint le gan míráiteas ábhartha a thagann as calaois a bhrath ná ceann a thagann as earráid a bhrath, ós rud é gur féidir go mbeidh claonpháirteachas, brionnú, neamhghníomhartha intinneacha, mífhaisnéisí nó sárú ar rialú inmheánach i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha maidir leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta atá iomchuí sna himthosca a dhearadh, ach ní dhéanaim amhlaidh chun tuairim a léiriú ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* na Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Aguisín le tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (ar lean)

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta i leith, i measc ábhair eile, raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí iniúchóireachta suntasacha, lena n áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Tuairiscím, mar eisceacht, más rud é, i mo thuairimse,

- Nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a d'éiligh mé le haghaidh m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun gur féidir iniúchadh a dhéanamh go fonnmhar agus i gceart ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Maidir le mo thuairim ar an gcuntas leithreasa, ní chlúdaítear ráiteas an Oifigigh Cuntasaíochta maidir le rialú inmheánach airgeadais, ná ní chuirim in iúl aon chineál conclúide dearbhaithe maidir leis sin.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, ar an dóigh sin, breithniú a dhéanamh ar cé acu atá an fhaisnéis atá ann ar neamhréir ábhartha leis an gcuntas leithreasa nó leis an eolas a fhaightear ann le linn an iniúchta, nó más cosúil gur tugadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le fianaise eile a fháil faoi rialtacht idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Ceanglaítear orm a thuairisciú, faoi alt 3 den Acht um Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, má shainaithním aon chás ábhartha inarb amhlaidh nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na gcríoch atá beartaithe nó inarb amhlaidh nach raibh idirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ceanglaítear orm freisin, faoi Acht 1993, tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as mo chuid iniúchtaí ar na cuntais leithreasa a mheasaim a bheith iomchuí. Sna cásanna sin, leis na tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa ábhartha tagraítear don chaibidil nó do na caibidlí ábhartha i mo *Thuarascáil bliantúil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí*.

Vóta 2 Roinn an Taoisigh

Cuntas Leithreasa 2024

		Soláthar sna meastacháin	2024	2023
		€000	**€000**	**€000**
Caiteachas cláir				
A	Tacú le hobair an Taoisigh agus an Rialtais	38,761	34,284	34,626
Ollchaiteachas		**38,761**	**34,284**	**34,626**
Lúide				
B	**Leithreasuithe-i-gCabhair**	**841**	**810**	**736**
Glanchaiteachas		**37,920**	**33,474**	**33,890**

Barrachas

Dlitear barrachas na suime a sholáthraítear thar an nglanmhéid a chuirtear i bhfeidhm a ghéilleadh don Státchiste.

	2024	2023
	€	**€**
Barrachas le géilleadh	**4,446,021**	**4,855,886**

John Callinan
Oifigeach Cuntasaíochta
Roinn an Taoisigh

28 Márta 2025

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas Costais Oibriúcháin 2024

		2024	2023
	€000	**€000**	**€000**
Caiteachas cláir		8,090	11,140
Pá		20,795	18,780
Neamhphá		5,399	4,706
Ollchaiteachas		**34,284**	**34,626**
Lúide			
Leithreasuithe-i-gCabhair		**810**	**736**
Glanchaiteachas		**33,474**	**33,890**
Athruithe i sócmhainní caipitil			
Réadmhaoin, fearas agus trealaimh (nóta 2.1)			
Ceannacháin	—		
Dímheas	21		
Sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.2)			
Ceannacháin	—		
Amúchadh	106		
		127	173
Athruithe i nglan (dliteanais)/sócmhainní reatha			
Laghdú ar réamhíocaíochtaí	44		
Méadú ar chostais fhabhraithe	601		
		645	342
Caiteachas díreach		**34,246**	**34,405**
Caiteachas a thabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas seirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		6,001	5,077
Cíosanna barúla		1,517	1,517
Glanchostas cláir		**41,764**	**40,999**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Is éard atá i nglanmhéid caiteachais na seirbhísí gaolmhara na méideanna seo a leanas i ndáil le Vóta 2 a thabhaíodh in áit eile.

		2024 €000	2023 €000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	10	10
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais ar Scor	4,046	3,570
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	856	545
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	26	29
Vóta 20	An Garda Síochána	506	262
Vóta 24	Ceartas	60	61
Vóta 36	An Roinn Cosanta	96	89
Vóta 43	Oifig Phríomhoifigigh Faisnéise an Rialtais	26	51
An Lárchiste – Pinsin an Taoisigh agus an Aire		375	460
		6,001	**5,077**

Nóta 2 Ráiteas ar Staid an Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024	2023
		€000	**€000**
Sócmhainní seasta			
Réadmhaoin, fearas agus trealamh	2.1	30	51
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	137	243
		167	**294**
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	—	911
Réamhíocaíochtaí eile	2.4	562	606
Iarmhéideanna dochair eile	2.5	455	48
Glanmhaoiniú Státchiste	2.8	517	—
		1,534	**1,565**
Lúide			
Dliteanais reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	295	—
Costais fabhraithe	2.6	1,460	859
Iarmhéideanna sochair eile	2.7	677	694
Glanmhaoiniú Státchiste	2.8	—	265
		2,432	**1,818**
Glandliteanais reatha		**(898)**	**(253)**
Glan (dliteanais)/sócmhainní		**(731)**	**41**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoiniúcháin an stáit	2.9	**(731)**	**41**

2.1 Réadmhaoin, fearas agus trealamh

	Trealamh oifige agus TF	Troscán agus feistis	Iomlán
	€000	€000	€000
Costas nó luacháil			
Amhail an 1 Eanáir 2024	382	104	486
Suimeanna Breise	—	—	—
Diúscairtí	(13)	—	(13)
Amhail an 31 Nollaig 2024	369	104	473
Dímheas carntha			
Amhail an 1 Eanáir 2024	338	97	435
Dímheas don bhliain	19	2	21
Dímheas ar dhiúscairtí	(13)	—	(13)
Amhail an 31 Nollaig 2024	344	99	443
Glansócmhainní			
Amhail an 31 Nollaig 2024	**25**	**5**	**30**
Amhail an 31 Nollaig 2023	44	7	51

2.2 Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí faighte agus forbartha	Iomlán
	€000	€000
Costas nó luacháil		
Amhail an 1 Eanáir 2024	531	531
Suimeanna Breise	—	—
Amhail an 31 Nollaig 2024	531	531
Amúchadh carntha		
Amhail an 1 Eanáir 2024	288	288
Amúchadh don bhliain	106	106
Amhail an 31 Nollaig 2024	394	394
Glansócmhainní		
Amhail an 31 Nollaig 2024	**137**	**137**
Amhail an 31 Nollaig 2023	243	243

2.3 Banc agus airgead tirim

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Iarmhéideanna agus airgead tirim PMG	(294)	911
Iarmhéid cuntais bainc eile	(1)	—
	(295)	**911**

2.4 Réamhíocaíochtaí

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Réamhíocaíochtaí TFC	491	548
Réamhíocaíochtaí cláir	2	8
Réamhíocaíochtaí riaracháin eile	69	50
	562	**606**

2.5 Iarmhéideanna dochair eile

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Caiteachas pas taistil inaisíoctha	33	43
Míreanna dochair eile ar fionraí	422	5
	455	**48**

2.6 Speansais fabhraithe

amhail an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Fabhruithe cláir	81	325
Fabhruithe riaracháin	171	534
Fabhruithe a bhaineann le párolla	1,208	—
	1,460	**859**

2.7 Iarmhéideanna creidmheasanna eile

amhail an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Suimeanna dlite don Stát		
Cáin ioncaim	348	352
Coinníollacha ranníocaíochta árachais shóisialta	179	171
Seirbhísí gairmiúla ag siarchoinneáil cánach	6	20
Cáin bhreisluacha	2	—
	535	543
Fionraí		
Asbhaintí párolla	142	151
Míreanna sochair eile ar fionraí	—	—
	142	151
	677	**694**

2.8 Maoiniúchán an Státchiste

amhail an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Barrachas le géilleadh	4,446	4,856
Deontas Státchiste nár tarraingíodh	(4,963)	(4,591)
Glanmhaoiniú Státchiste	**(517)**	**265**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	—	911
Iarmhéideanna dochair: fionraí	455	48
	455	959
Creidiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	(295)	—
Dlite don Stát	(535)	(543)
Iarmhéideanna sochair: fionraí	(142)	(151)
	(972)	(694)
	(517)	**265**

2.9 Cuntas maoiniúcháin an Stáit

	Nóta		2024	2023
		€000	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir			41	624
Eisíocaíochtaí as an Vóta				
Soláthar sna meastacháin	Cuntas	37,920		
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(4,446)		
Vóta glan			33,474	33,890
Caiteachas a thabhaíodh in áit eile	1.1		6,001	5,077
Míreanna neamhairgid tirim: Cíos barúlach	1		1,517	1,449
Glanchostas cláir	1		(41,764)	(40,999)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig			**(731)**	**41**

2.10 Ceangaltais

	2024	2023
a) Ceanglais dhomhanda	**€000**	**€000**
amhail an 31 Nollaig		
Earraí agus seirbhísí a sholáthar	**12**	**68**

2.11 Dliteanais theagmhasach

Tugadh faoi deara cás Ard-Chúirte, a bhain le hiarratas ar rochtain ar fhaisnéis chomhshaoil, mar dhliteanas teagmhasach ar chuntas leithreasa 2022 agus 2023. Thug an Ard-Chúirt breithiúnas críochnaitheach ar an gcás seo i mí na Nollag 2024 maidir le himeachtaí athbhreithnithe bhreithiúnaigh. Faoi réir éisteachta breise maidir le dáileadh costas, is dócha go mbeidh ar an Roinn cuid de chostais dlí an iarratasóra a íoc le linn 2025.

Tá cás Ard-Chúirte ar siúl a bhaineann le hiarratas ar imscrúdú poiblí ar imthosca bhásanna daoine i dtithe cúraim le linn na paindéime, rud a d’fhéadfadh, dá gcríochnófaí an cás in 2025, go n-íocfadh an Roinn cuid de chostais dlí na hiarratasóirí.

Ní féidir aon suim iarbhír nó uainiú na ndliteanas féideartha a mheas ag an am seo.

2.12 Tionchar na n-athruithe ar bheartas cuntasaíochta in 2024

Cuireadh naoi gcaighdeán cuntasaíochta nua rialtais láir (CGAS) i bhfeidhm le héifeacht ón 1 Eanáir 2024. Bhí an tionchar seo a leanas ag an gcur i bhfeidhm ar chomhardú mhaoinithe an Stáit.

	2024
	€000
Fabhrú párolla [a]	(564)
Fabhrú saoire [a]	(644)
	(1,208)

Nóta [a] CGAS 39A Sochair Fostaithe Cuid A

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachais riaracháin

Tá caiteachas riaracháin a leagtar amach thíos curtha san áireamh i gClár A chun costais iomlána cláir a chur i láthair.

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais	21,052	20,795	18,780
ii	Taisteal agus cothú	730	600	581
iii	Oiliúint agus forbairt	250	180	2,054
iv	Seirbhísí oibriúcháin, soláthairtí agus trealamh éagsúla	1,937	2,044	299
v	Infheistíocht chaipitil dhigitigh agus costais TF	1,510	1,598	1,257
vi	Costais áitribh	522	558	515
vii	Athbhreithnithe beartais, seirbhísí comhairleoireachta agus taighde	818	417	—
		26,819	**26,192**	**23,486**

Nóta [a] Athraíodh an anailís ar fho-chinn riaracháin neamhphá mar chuid den phróiseas chun na fochinn riaracháin a nuachóiriú thar chuntais vótáilte. Rinneadh athanailís ar fhigiúirí comparáideacha 2023 chun an struchtúr nua a léiriú.

Athrúcháin suntasacha

Imlíníonn an nóta seo na cúiseanna atá le hathrúcháin suntasacha (+/- 25% agus €100,000) i gcaiteachas riaracháin

vii Athbhreithnithe beartais, seirbhísí comhairleoireachta agus taighde

Soláthar sna meastacháin €818,000; toradh €417,000

Tharla an coigilteas caiteachais de €401,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin mar gheall ar níos lú caiteachais ná mar a bhíothas ag súil leis a bheith tabhaithe ar sheirbhísí comhairleoireachta.

Clár A Tacú le hobair an Taoisigh agus an Rialtais

		2024		2023
		Soláthar sna meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
A.1	Riarachán – pá	21,052	20,795	18,780
A.2	Riarachán – neamhphá	5,767	5,399	4,706
A.3	An Oifig Náisiúnta d'Fhorbairt Eacnamaíoch agus Shóisialach	2,499	2,393	2,355
A.4	Bínsí fiosrúcháin	3,310	3,310	799
A.5	Coimisiúin imscrúdaithe	3,678	2,042	6,097
A.6	Tionól saoránach	1,547	329	1,889
A.7	Próiseas athbhreithnithe paindéime	908	16	—
		38,761	**34,284**	**34,626**

Athrúcháin suntasacha

Imlíníonn an méid seo a leanas na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gcaiteachas cláir neamh-riaracháin (+/- 5% agus €100,000).

A.5 Coimisiúin imscrúdaithe

Soláthar sna meastacháin €3.678 milliún; toradh €2.042 milliún

Tá coimisiúin imscrúdaithe neamhspleách ar Roinn an Taoisigh agus braitheann a leibhéil chaiteachais ar riachtanais agus ceanglais a n-imscrúdaithe ar an gcéad dul síos. Tharla an coigilteas caiteachais de €1.636 milliún i gcomparáid leis an bhforáil meastacháin mar gheall ar líon níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis na héilimh ar chostais dlí a socraíodh in 2024. Níl aon smacht ag an Roinn ar chostais dlí tríú páirtí arna ndámhachtain ag na Coimisiúin, agus ní féidir a thuar cén uair a thiteann socraíochtaí costas tríú páirtí le híoc.

A.6 Tionól saoránach

Soláthar sna meastacháin €1.547 milliún; toradh €329,000

Faoin gclár seo, tá gá le cinneadh Rialtais agus rún ón Dáil agus ón Seanad chun gach tionól saoránach a bhunú. Ní raibh aon chinneadh ná rún ag an Rialtas ar an Dáil agus ar an Seanad ag tabhairt éifeacht do thionól saoránach nua a bhunú nuair a chríochnaigh an Tionól Saoránach faoi Úsáid Drugaí a chlár oibre. Bhí coigilteas caiteachais de €1.218 milliún i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin.

A.7 Próiseas athbhreithnithe paindéime

Soláthar sna meastacháin €908,000; toradh €16,000

Ba é ba chúis leis an gcoigilteas caiteachas €892,000 i gcomparáid leis an soláthar sna meastacháin ná go raibh gá le cinneadh Rialtais chun Meastóireacht Covid-19 a bhunú. Glacadh an cinneadh seo i R4 2024, rud a d’fhág go raibh caiteachas i bhfad níos ísle ná mar a ceapadh faoin gclár seo in 2024.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2024		2023
		Measta	Réadaithe	Réadaithe
		€000	€000	€000
1	Leithreasuithe-i-gCabhair	50	50	17
2	Fáltais ó asbhaint a bhaineann le pinsean ar luach saothair	790	760	719
3	Ilghnéitheach	1	—	—
		841	**810**	**736**

4.2 Fáltais bhreise iníoctha leis an Státchiste

	2024	2023
	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir	91	96
Fáltais ó shealbhóirí oifige géilleadh tuarastail deonach	80	91
Aistrithe chuig an Státchiste	(91)	(96)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	**80**	**91**

Nóta 5 Foireann agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	**2024**	**2023**
Roinn	253	251
Gníomhaireachtaí – An Oifig Náisiúnta d'Fhorbairt Eacnamaíoch agus Shóisialach	17	17
	270	**268**

5.2 Pá

Luach saothair fhoireann na Roinne

	2024	**2023**
	€000	**€000**
Pá	18,582	17,155
Liúntais do dhualgais níos airde, speisialta nó bhreise	385	406
Ragobair	402	450
ÁSPC an Fhostóra	1,631	1,474
Pá téarfa [a]	396	161
Pá iomlán [b]	**21,396**	**19,646**

Luach saothair fhoireann Ghníomhaireachta

	2024	**2023**
	€000	**€000**
Pá	1,549	1,501
ÁSPC an Fhostóra	164	152
Pá iomlán	**1,713**	**1,653**

Nóta [a] Féach nóta 5.7 le haghaidh míniú

[b] Áirítear le figiúr pá iomlán na Roinne pá i leith fhoireann an Choimisiúin Imscrúdaithe, an Tionóil Saoránach, Meastóireacht Covid-19 agus an Bhinse Fiosrúcháin

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí €10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair is airde	
			2024	2023
			€	€
Foireann na Roinne				
Liúntais do dhualgais níos airde, speisialta nó bhreise	43	17	42,138	38,396
Ragobair	91	9	32,348	32,273
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	18	11	33,753	42,423

5.4 Bandaí pá fostaithe na Roinne

Is iad seo a leanas líon na bhfostaithe Roinne ar thit a sochar iomlán fostaithe (lena n-áirítear bunphá, liúntais, ragobair; gan costais phinsin fostóra ÁSPC fostóra a áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda de €10,000 ó €60,000 suas.

Bandaí pá (€)		Líon na bhfostaithe	
Ó	Go	2024	2023
20,000	59,999	151	148
60,000	69,999	25	24
70,000	79,999	21	13
80,000	89,999	13	18
90,000	99,999	15	19
100,000	109,999	14	12
110,000	119,999	9	7
120,000	129,999	13	4
130,000	139,999	2	2
140,000	149,999	1	—
150,000	159,999	—	1
160,000	169,999	2	6
170,000	179,999	4	3
180,000	189,999	4	1
190,000	199,999	—	1
200,000	209,999	1	—
210,000	219,999	—	—
220,000	229,999	—	—
230,000	239,999	—	—
240,000	249,999	—	1
250,000	259,999	1	—

5.5 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Chuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair inchánach an Oifigigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2024 €000	2023 €000
Bunphá	252	245
	252	**245**

Ní áirítear thuas luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse. Tá an tOifigeach Cuntasaíochta ina chomhalta den scéim pinsin neamhranníocach do státseirbhísigh seanbhunaithe agus ní théann a theidlíochtaí i leith sochar scoir thar théarmaí caighdeánacha na scéime sin.

5.6 Socruithe luach saothair eile

Athfhruilíodh státseirbhíseach amháin ar scor a bhí ag fáil pinsin státseirbhíse ar bhonn táille ar chostas iomlán €4,550. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh i gcomhréir le prionsabail Acht na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012.

Rinneadh íocaíocht ex-gratia de €29,681 maidir le sochair scoir comhaontaithe le hiarfhostaí amháin.

Áiríonn an cuntas seo caiteachas €123,836 i leith oifigigh amháin a bhí ag obair lasmuigh den Roinn ar feadh 2024 ar fad nó cuid de agus ar íoc an Roinn a thuarastal.

Ní áiríonn an cuntas seo caiteachas i leith triúr oifigeach a bhí ag obair lasmuigh den Roinn do 2024 ar fad nó cuid de i ranna/oifigí Rialtais eile agus nár aisíoc an Roinn a dtuarastail.

5.7 Téarfa agus iomarcaíocht

I rith 2024, íocadh íocaíochtaí iomarcaíochta €77,232 le hochtar ball foirne ar cuireadh deireadh lena bhfostaíocht agus íocaíochtaí téarfa arbh fhiú €396,415 iad.

5.8 Ró-íocaíochtaí párolla

amhail an 31 Nollaig	**Líon na bhfaighteoirí**	**2024** **€**	**2023** **€**
Ró-íocaíochtaí	14	19,863	18,690
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	6	6,822	10,263

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Coistí, coimisiúin agus fiosrúcháin speisialta

Coimisiún feidhme seasta	Bliain ceaptha	Caiteachas carnach go dtí deireadh 2024	2024	2023
		€000	€000	€000
Bínse Fiosrúcháin [a]	1997	71,447	3,310	799
An Coimisiún Imscrúdaithe (Cregan) [b]	2015	18,422	698	4,712
An Coimisiún Imscrúdaithe (Cooke) [c]	2017	7,738	1,344	1,385
			5,352	**6,896**

Nóta

[a] Beidh íocaíochtaí breise bainteach leis an mBinse Fiosrúcháin (íocaíochtaí leis an Uasal Haughey agus leis an Uasal Lowry). Ní féidir costais deiridh a chinneadh ag an bpointe seo.

[b] Baineann an Coimisiún Imscrúdaithe (Cregan) le hidirbhearta áirithe a dhéanann an Corparáid Éireannach um Réiteach Banc.

[c] Baineann an Coimisiún Imscrúdaithe (Cooke) le díol a phunann Project Eagle ag an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

6.2 Bronntanais oifigiúla

Áirítear sa chuntas suim €12,274, a úsáideadh chun bronntanais a cheannach lena gcur i láthair ag an Taoiseach agus ag na hAirí Stáit nó thar a gceann in 2024 (2023: €9,528).

6.3 Cúiteamh agus costais dlí

Íocaíochtaí/costais íoctha ag an Roinn/Oifig sa bhliain

	Éilimh ag		Iomlán	Iomlán
	Fostaithe	**Baill an phobail**	**2024**	**2023**
Líon na gcásanna	-	8	8	7
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Íocaíochtaí ag an Roinn/thar a ceann				
Cúiteamh	—	—	—	—
Costais eile	—	—	—	—
Costais dlí	—	3,862	3,862	4,839
2024 Iomlán [a]	**—**	**3,862**	**3,862**	**—**
2023 Iomlán	—	4,839	—	4,839

Nóta [a] In 2024, bhain ocht n-íocaíocht as costais tríú páirtí le daoine den phobal a bhaineann le Coimisiún Imscrúdaithe Cregan agus le Binse Fiosrúcháin Moriarty.

Costais charnacha na gcásanna a críochnaíodh in 2024

	Éilimh ag		Iomlán
	Fostaithe	**Baill an phobail**	
Líon na gcásanna	—	8	8
	€000	**€000**	**€000**
Costais dlí na Roinne féin	—	—	—
Íocaíochtaí ag an Roinn/thar a ceann			
Cúiteamh	—	—	—
Costais dlí	—	3,862	3,862
Costais eile	—	—	—
Iomlán	**—**	**3,862**	**3,862**